

USTEC·STEs

Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)

Barcelona, 11 de desembre del 2017

A l'atenció del Sr. Ignasi García-Plata

Benvolgut Sr. García Plata,

En resposta a l'escrit que va presentar l'Administració en la paritària extraordinària del 16-5-17 respecte a una demanda d'USTEC-STEs (IAC), li adreçem una petició sobre l'administració de medicaments en els centres que depenen del Departament d'Ensenyament.

Fa molt temps que USTEC-STEs (IAC) denunciem l'assignació de tasques sanitàries als treballadors/es del Departament d'Ensenyament, tasques que només les pot fer personal específic, sigui d'infermeria o mèdic.

Per tal que els i les alumnes que necessiten aquestes atencions sanitàries puguin ser escolaritzats adequadament com és el seu dret, cal que aquestes tasques les realitzin professionals sanitaris. Demanem que s'estableixin els mecanismes perquè les tasques d'atenció sanitària les duguin a terme els i les professionals competents.

En les instruccions d'inici de curs es desglossen algunes de les tasques que es demanen als treballadors i treballadores del Departament d'Ensenyament i que, com veurem més endavant, estan fora del VI Conveni i no estan contemplades en la Llei d'Educació de Catalunya.

Per tant, USTEC-STEs considerem que la justificació basada en les instruccions no és vàlida. El que es demana justament és modificar-les, per tal que les funcions de docents i sanitaris quedin ben diferenciades.

Així doncs, el Departament d'Ensenyament ens proposa per a aquest curs:

Instruccions d'inici de curs – Documents d'organització i gestió des centres – Salut escolar en els centres educatius.

2. Administració de medicaments als alumnes

Seguint les recomanacions del Departament de Salut i la Societat Catalana de Pediatria, s'ha inclòs el paracetamol a la farmaciola dels centres educatius de Catalunya. Per administrar-lo cal tenir l'autorització signada dels pares, mares o tutors legals de l'alumne. (El centre

educatiu ha de demanar en el moment de la inscripció de l'alumne al centre l'autorització per a l'administració de paracetamol i seguir les recomanacions d'ús elaborades per la Societat Catalana de Pediatria i pels departaments d'Ensenyament i de Salut de la Generalitat de Catalunya).

Per poder administrar medicaments als alumnes, sempre que sigui imprescindible fer-ho en horari lectiu, cal que els pares, mares o tutors legals aportin un informe mèdic on consti el nom de l'alumne, el nom del medicament que ha de prendre i la pauta d'administració. Així mateix, els pares, mares o tutors legals han d'aportar una autorització on es demani, al director o directora del centre educatiu, l'administració al fill o filla del medicament prescrit d'acord amb les pautes que constin en l'informe esmentat i se n'autoritzi l'administració als professionals del centre.

És convenient que el centre mantingui en un únic arxiu les receptes, els informes dels metges i els escrits d'autorització.

En aquest sentit cal assenyalar que els professionals del centre només poden fer accions que no requereixen cap titulació sanitària i que les poden fer els familiars o cuidadors, en general, dels fills sempre que hagin rebut ensinistrament previ (s'hi inclou l'administració de fàrmacs d'ús habitual en pediatria); també poden fer cures senzilles (d'erosions i petites ferides), i també la primera atenció a qualsevol incident inesperat.

4. Atenció als alumnes amb malalties cròniques

L'article 21 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya preveu que totes les persones tenen dret a una educació de qualitat i que hi ha d'accedir en condicions d'igualtat. Així mateix, la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, estableix que tots els alumnes tenen dret a ser atesos amb pràctiques educatives inclusives i, si escau, de compensació.

Tal com regula la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, els centres educatius han d'assumir la responsabilitat d'acollir i educar de manera inclusiva tots els alumnes com una tasca bàsica i fonamental dels seus projectes educatius.

Amb la finalitat de garantir l'escolarització plena dels alumnes amb malalties cròniques, el director o directora del centre públic, com a responsable del seu funcionament i com a cap de tot el personal, ha d'elaborar un pla personalitzat d'atenció a l'alumne per atendre'n les necessitats. Dins d'aquest pla personalitzat, el director o directora ha d'encarregar al vetllador o vetlladora adjudicat al centre la responsabilitat d'atendre aquests alumnes en les tasques de cura personal i higiene. Si en el centre no hi ha aquest servei, es pot encomanar l'atenció d'aquests alumnes a un altre professional del centre que es consideri idoni i que, de manera voluntària, vulgui fer-se'n càrrec.

Per sol·licitar l'atenció esmentada cal que la família aporti al centre la documentació següent:

- Informe del metge o metgessa on s'especifica la descripció de les actuacions en cas d'emergència, es detallen les necessitats i les atencions que necessita l'alumne i hi consti els telèfons dels referents sanitaris.
- Autorització signada perquè els professionals del centre educatiu puguin administrar la medicació corresponent i, si escau, les prescripcions de l'informe Salut escolar en els centres educatius 4/11 mèdic.

Així mateix, hi ha la possibilitat que la família, en cas de disponibilitat horària, es faci càrrec de l'administració de la medicació o de les altres actuacions que necessita l'alumne en horari escolar. Quan calgui ensinistrament per dur a terme les actuacions establertes a l'informe mèdic i al pla personalitzat d'atenció a l'alumne, el director o directora del centre es pot posar en contacte amb el director o directora mèdic del centre d'atenció primària (CAP), el qual ha de facilitar l'ensinistrament oportú, que ha d'incloure informació sobre el procediment adequat per minimitzar el risc d'accident per exposició a material biològic. El CAP també ha de facilitar i gestionar el material sanitari utilitzat. Si hi ha alguna dificultat per aquesta via, el director o directora del centre pot contactar amb la Subdirecció General d'Atenció a la Comunitat Educativa: atenciocomuniteducativa.ensenyament@gencat.cat.

El Departament d'Ensenyament i el Departament de Salut han elaborat conjuntament els models d'atenció específics en l'àmbit escolar adreçats a infants amb diabetis i a infants amb al·lèrgies alimentàries i/o al làtex. Es pot consultar tota la informació als apartats Atenció dels infants amb diabetis en l'àmbit escolar i Atenció dels infants amb al·lèrgies alimentàries i/o al làtex en l'àmbit escolar del Portal de centre.

D'altra banda, el Departament d'Ensenyament ofereix en el [web de la XTEC](#) altres informacions i recursos sobre malalties cròniques que poden ser d'interès per a l'escolarització plena dels alumnes amb aquestes malalties.

USTEC-STEs (IAC) considerem que:

Paracetamol

- El paracetamol és un medicament i, per tant, cal prescripció mèdica per administrar-lo. El Departament de Salut i la Societat Catalana de Pediatria recomanen incloure'l a la farmaciola escolar, però en cap cas és una obligació, ni s'esmenta que formi part dels primers auxilis, ni tampoc que sigui un medicament per a situacions de vida o mort. Així doncs, queda clar que es tracta d'una recomanació i no pas una obligació de cap professional dels centres educatius ni emmagatzemar-lo ni tampoc administrar-lo.

- La raó d'administrar paracetamol és disminuir la temperatura corporal. Donat que els centres han d'avisar les famílies per tal que recullin els fills/es malalts i se'n facin càrrec, no es veu la necessitat de medicar-los de manera immediata, ja que com que no es tracta d'una qüestió vital o de primers auxilis, poden administrar-lo els familiars o persones autoritzades quan recullin els alumnes.

Medicació i altres tasques sanitàries

- Administrar una medicació ocasional o habitual no és un primer auxili sinó una cura sanitària.

- Les i els professionals dels centres educatius no són professionals de centres sanitaris sinó de centres educatius, raó per la qual es regiran per les normatives del Departament d'Ensenyament i no pas per les del Departament de Salut.

- Administrar medicació és una tasca sanitària. En els currículums dels cicles formatius de grau mitjà de tècnics en atenció socio sanitària i tècnics en cures auxiliars d'infermeria, s'hi especifica que les seves competències professionals són, entre altres, "realitzar la preparació i administració de medicaments per via oral, rectal i tòpica, com també l'aplicació de tractaments locals de termoteràpia, crioteràpia i hidrologia, seguint les pautes establertes en el pla individualitzat de cures".

- Administrar medicació NO és, doncs, una tasca dels i les professionals que actualment hi ha a les plantilles dels centres, donat que els manca la titulació pertinent.

Cal considerar que a l'article article 104, capítol VIII, de la **LEC**, es defineixen les funcions docents:

TÍTOL VIII. Del professorat i altres professionals dels centres

Capítol I. Exercici de la professió docent

Article 104. La funció docent

1. Els mestres i els professors són els agents principals del procés educatiu en els centres.
2. Els mestres i els professors tenen, entre altres, les funcions següents:
 - a) Programar i impartir ensenyament en les especialitats, les àrees, les matèries i els mòduls que tinguin encomanats, d'acord amb el currículum, en aplicació de les normes que regulen l'atribució docent.
 - b) Avaluar el procés d'aprenentatge dels alumnes.
 - c) Exercir la tutoria dels alumnes i la direcció i l'orientació global de llur aprenentatge.

- d) Contribuir, en col·laboració amb les famílies, al desenvolupament personal dels alumnes en els aspectes intel·lectual, afectiu, psicomotor, social i moral.
- e) Informar periòdicament les famílies sobre el procés d'aprenentatge i cooperar-hi en el procés educatiu.
- f) Exercir la coordinació i fer el seguiment de les activitats escolars que els siguin encomanades.
- g) Exercir les activitats de gestió, de direcció i de coordinació que els siguin encomanades.
- h) Col·laborar en la recerca, l'experimentació i el millorament continu dels processos d'ensenyament.
- i) Promoure i organitzar activitats complementàries, i participar-hi, dins o fora del recinte escolar, si són programades pels centres i són incloses en llur jornada laboral. 144 Llei 12/2009.
- j) Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació, que han de conèixer i dominar com a eina metodològica.
- k) Aplicar les mesures correctores i sancionadores derivades de conductes irregulars, d'acord amb l'article 34.

3. Les funcions que especifica l'apartat 2 s'exerceixen en el marc dels drets i els deures establerts per les lleis.

4. L'exercici de la funció docent en els centres vinculats al Servei d'Educació de Catalunya comporta el dret de participar en els òrgans del centre, d'acord amb el que estableixen les lleis.

5. La funció docent s'ha d'exercir en el marc dels principis de llibertat acadèmica, de coherència amb el projecte educatiu del centre i de respecte al caràcter propi del centre i ha d'incorporar els valors de la col·laboració, de la coordinació entre els docents i els professionals d'atenció educativa i del treball en equip.

Podem concloure que no hi ha cap funció assignada als docents vinculada a pràctiques sanitàries.

En el **VI Conveni col·lectiu únic d'àmbit de Catalunya del personal laboral de la Generalitat de Catalunya** s'estableixen les funcions de les diferents categories. Tot seguit fem una relació de les més habituals en plantilla en els centres educatius.

Auxiliar d'educació especial

És aquell treballador/a que realitza les funcions següents:

-Ajudar l'alumnat amb necessitats educatives especials en els seus desplaçaments per l'aula i pel centre en general i fora del centre si és

necessari amb el seu mitjà de mobilitat (cadira de rodes, caminadors, bastons...).

-Ajudar l'alumnat en aspectes de la seva autonomia personal (higiene, alimentació...) per garantir que puguin participar en totes les activitats.

-Realitzar el tractaments específics de l'alumnat en el centre docent.

Educadors/ores d'educació especial en centres públics

És el treballador/a que exerceix les funcions següents:

-Donar suport a l'alumnat amb necessitats educatives especials perquè pugui participar en les activitats que organitzi el centre docent, així com aplicar programes de treball preparats pel tutor/a o especialistes i participar en l'elaboració i aplicació de tasques específiques relacionades amb l'autonomia personal, l'adquisició d'hàbits, d'higiene, habilitats socials, mobilitat i desplaçaments, estimulació sensorial, habilitats de vida, transició a la vida adulta i preparació per al món del treball, escolaritat compartida centres ordinariis/centres d'educació especial.

-Participar en el projecte educatiu del centre.

-Conèixer els objectius i continguts dels programes per tal de poder adequar-ne de la millor manera possible la tasca de col·laboració amb els/les mestres tutors/ores i especialistes.

Proporcionar als/les mestres-tutors/ores i especialistes, elements d'informació sobre l'actuació de l'alumnat, per tal d'adaptar i millorar el seu procés d'aprenentatge.

Educador/a de llar d'infants

És el treballador/a que realitza la seva tasca educativa amb infants en el primer cicle de l'educació infantil i que realitza les funcions següents:

-Atén directament els infants, sent el/la responsable del grup assignat, en el desenvolupament de la seva personalitat individual i social, tant en el camp físic com psíquic i social i de la seva neteja personal, vestit i alimentació.

-Atén també la vigilància i custòdia dels infants en el cas de sortides programades pel centre.

-Forma part de l'equip educatiu i participa en l'elaboració, l'execució i l'avaluació dels projectes que s'estableixin en el pla general de funcionament del centre.

-Programa, desenvolupa i avalua els processos educatius i d'atenció als infants.

-Manté una relació periòdica amb els familiars dels infants, proporcionant-los orientació i suport, i amb altres professionals i serveis educatius relacionats amb l'educació i el desenvolupament dels infants. Supervisa i avalua el personal en pràctiques adscrit a l'aula.

Aquestes tres categories laborals no tenen assignada cap tasca sanitària.

En qualsevol cas, el **VI Conveni col·lectiu únic** només reconeix algunes tasques sanitàries per a la categoria:

Tècnic/a de centres de disminuïts psíquics

És el treballador/a que forma part de l'equip interdisciplinari del centre i que fa les funcions següents:

- Atén directament i assistencialment les persones usuàries.
- Té cura dels espais, material i estris de les persones usuàries.
- Aplica els programes rehabilitadors que elaboren els tècnics i tècniques superiors i els/les fisioterapeutes.
- Realitza els controls establerts per la direcció del centre.
- Acompanya les persones usuàries en les sortides i trasllats fora del centre.
- Dóna a les persones usuàries la medicació oral.**
- Realitza les cures tòpiques prescrites per l'equip sanitari.**

Tot i així, el personal d'aquesta categoria en cap cas és autònom en les seves decisions sobre la salut de les persones que atén: només administra medicació oral habitual i l'equip sanitari li prescriu les cures.

I segons la **LOE**:

LEY ORGÁNICA 2/2006, de 3 de mayo, de EDUCACIÓN (LOE) modificada per la LEY ORGÁNICA 8/2011 (LOMCE)

TÍTULO III

Profesorado

CAPÍTULO I Funciones del profesorado

Artículo 91. Funciones del profesorado.

1. Las funciones del profesorado son, entre otras, las siguientes:

- a) La programación y la enseñanza de las áreas, materias y módulos que tengan encomendados.
- b) La evaluación del proceso de aprendizaje del alumnado, así como la evaluación de los procesos de enseñanza.

- c) La tutoría de los alumnos, la dirección y la orientación de su aprendizaje y el apoyo en su proceso educativo, en colaboración con las familias.
 - d) La orientación educativa, académica y profesional de los alumnos, en colaboración, en su caso, con los servicios o departamentos especializados.
 - e) La atención al desarrollo intelectual, afectivo, psicomotriz, social y moral del alumnado.
 - f) La promoción, organización y participación en las actividades complementarias, dentro o fuera del recinto educativo, programadas por los centros.
 - g) La contribución a que las actividades del centro se desarrollen en un clima de respeto, de tolerancia, de participación y de libertad para fomentar en los alumnos los valores de la ciudadanía democrática.
 - h) La información periódica a las familias sobre el proceso de aprendizaje de sus hijos e hijas, así como la orientación para su cooperación en el mismo.
 - i) La coordinación de las actividades docentes, de gestión y de dirección que les sean encomendadas.
 - j) La participación en la actividad general del centro. k) La participación en los planes de evaluación que determinen las Administraciones educativas o los propios centros.
 - l) La investigación, la experimentación y la mejora continua de los procesos de enseñanza correspondiente.
2. Los profesores realizarán las funciones expresadas en el apartado anterior bajo el principio de colaboración y trabajo en equipo.

La LEC i la LOMCE no estableixen tasques sanitàries per al professorat. **Només en una categoria, tècnic/a de centres de disminuïts psíquics**, del VI Conveni col·lectiu únic d'àmbit de Catalunya del personal laboral de la Generalitat de Catalunya **es descriuen tasques bàsiques sanitàries**.

Pel que fa al personal contractat externament, vetlladors i vetlladores, en els documents d'organització ja citats no hi ha exigència de cap titulació ni requisit excepte l'ensenyament obligatori. En els seus contractes no hi consta que hagin de realitzar tasques sanitàries, sinó que són personal de suport i acompanyament en l'autonomia personal de l'alumnat. Aquest personal és contractat per hores, no necessàriament per a totes aquelles en què l'alumne és al centre.

Altres consideracions

Pel que fa a la regulació de tasques sanitàries, el 28 de juny del 2017 la Generalitat de Catalunya va anunciar la presentació del projecte de decret d'indicació, ús i autorització de la dispensació de medicaments i productes sanitaris per part de les infermeres i infermers, ja que des de desembre de 2015 les infermeres catalanes es trobaven en una situació d'inseguretat jurídica, circumstància reconeguda per la mateixa Generalitat. Aquest projecte encara no ha estat publicat; el 25 de juliol de 2017 se'n va fer la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret.

El que proposa aquest projecte és regular les tasques que pot i no pot realitzar el personal d'infermeria, ja que el RD 954/2015 de 23 d'octubre, que regula la indicació, ús i autorització de dispensar medicaments i productes sanitaris d'ús humà dels infermers establia una regulació més restrictiva que no es complia en la realitat dels centres sanitaris, la qual cosa posava en perill d'inseguretat laboral i jurídica el personal que duia a terme aquestes tasques. El nou projecte vol protegir el personal infermer ampliant els supòsits en què pot indicar, usar o autoritzar medicació.

Una categoria professional sanitària, amb unes tasques específiques assignades com l'administració de medicaments i les cures personals, amb una titulació pròpia específica, ha necessitat d'un projecte per a protegir-se jurídicament. Algunes de les tasques que fan aquests professionals són les que el Departament d'Ensenyament demana que les direccions dels centres assignin a alguna persona de la plantilla.

Recursos que preveu la normativa actual

Previsions de la LOE sobre recursos necessaris per atendre l'alumnat:

TÍTULO II - Equidad en la Educación

CAPÍTULO I - Alumnado con necesidad específica de apoyo educativo

Artículo 71. Principios.

1. Las Administraciones educativas dispondrán los medios necesarios para que todo el alumnado alcance el máximo desarrollo personal, intelectual, social y emocional, así como los objetivos establecidos con carácter general en la presente Ley.

2. Corresponde a las Administraciones educativas asegurar los recursos necesarios para que los alumnos y alumnas que requieran una atención educativa diferente a la ordinaria, por presentar necesidades educativas especiales, por dificultades específicas de aprendizaje, por sus altas capacidades intelectuales, por haberse incorporado tarde al sistema educativo, o por condiciones personales o de historia escolar, puedan alcanzar el máximo desarrollo posible de sus capacidades personales y, en todo caso, los objetivos establecidos con carácter general para todo el alumnado.

3. Las Administraciones educativas establecerán los procedimientos y recursos precisos para identificar tempranamente las necesidades educativas específicas de los alumnos y alumnas a las que se refiere el apartado anterior. La atención integral al alumnado con necesidad específica de apoyo educativo se iniciará desde el mismo momento en que dicha necesidad sea identificada y se regirá por los principios de normalización e inclusión.

4. Corresponde a las Administraciones educativas garantizar la escolarización, regular y asegurar la participación de los padres o tutores en las decisiones que afecten a la escolarización y a los procesos educativos de este alumnado. Igualmente les corresponde adoptar las medidas oportunas para que los padres de estos alumnos reciban el adecuado asesoramiento individualizado, así como la información necesaria que les ayude en la educación de sus hijos.

Artículo 72. Recursos.

1. Para alcanzar los fines señalados en el artículo anterior, las Administraciones educativas dispondrán del profesorado de las especialidades correspondientes y de profesionales cualificados, así como de los medios y materiales precisos para la adecuada atención a este alumnado.

2. Corresponde a las Administraciones educativas dotar a los centros de los recursos necesarios para atender adecuadamente a este alumnado. Los criterios para determinar estas dotaciones serán los mismos para los centros públicos y privados concertados.

3. Los centros contarán con la debida organización escolar y realizarán las adaptaciones y diversificaciones curriculares precisas para facilitar a todo el alumnado la consecución de los fines establecidos.

4. Las Administraciones educativas promoverán la formación del profesorado y de otros profesionales relacionada con el tratamiento del alumnado con necesidad específica de apoyo educativo.

5. Las Administraciones educativas podrán colaborar con otras Administraciones o entidades públicas o privadas sin ánimo de lucro, instituciones o asociaciones, para facilitar la escolarización y una mejor incorporación de este alumnado al centro educativo.

Previsió de la LEC i la LOE sobre recursos per a l'atenció de l'alumnat

En diversos articles, la LEC i la LOE contemplan les necessitats educatives especials, sense concretar més enllà de les que són pedagògiques.

S'hi estableix com s'articula la demanda de recursos per atendre aquestes necessitats, orientades gairebé sempre als aprenentatges (es consideren necessitats educatives especials-específiques aquelles mancances que presenta l'alumnat d'incorporació tardana).

Previsió del Decret d'inclusiva sobre recursos per a l'atenció de l'alumnat

En el Decret de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu (DOGC núm. 7477, de 19.10.2017) s'exposen els serveis i recursos que es posen a disposició del sistema educatiu perquè faci efectiva l'escolarització i l'educació de tots els alumnes. En cap cas s'hi esmenta el personal sanitari i els recursos es refereixen sempre a activitats docents o terapèutiques, mai sanitàries. Els dictàmens de l'EAP només inclouen orientacions i demandes pedagògiques.

Els centres de suport que donaran ajut als centres ordinaris només contemplen funcions didàctiques. El Decret d'inclusiva regula necessitats d'aprenentatge:

Article 24 punt 4:

A fi de determinar quins alumnes han de rebre suport d'un centre d'educació especial proveïdor de serveis i recursos, cal tenir en compte les consideracions següents:

- a) Només poden rebre suport d'un centre d'educació especial proveïdor de serveis i recursos els alumnes amb necessitats educatives especials, escolaritzats en l'escola ordinària i l'informe dels quals faci constar la necessitat d'aquest suport.
- b) Els suports i recursos intensius que ofereix el centre d'educació especial proveïdor de serveis i recursos han de tenir com a finalitat promoure l'autonomia i l'autodeterminació de l'alumne, i la implicació i l'aprenentatge dels equips docents per millorar la qualitat de la resposta educativa adreçada a tots els alumnes. Juntament amb la planificació del suport, se n'ha de planificar la retirada progressiva si escau.
- d) En qualsevol cas, els serveis territorials o el Consorci d'Educació de Barcelona determinen els centres que ofereixen suport, els alumnes que han de rebre aquest suport i el centre que els l'ha de proveir

Conclusions sobre l'administració de medicaments a l'alumnat

- No és una funció de la plantilla actual segons la LEC.
- No és una funció de la plantilla actual segons la LOMCE.
- No és una funció de la plantilla actual segons el VI Conveni.
- Les direccions assumeixen una responsabilitat individual, amb les seves conseqüències, des del moment en què assignen aquestes tasques sanitàries a personal no qualificat.

- Les persones que assumeixen tasques sanitàries en centres educatius, sense estar acreditats amb una titulació i sense la contractació adient a nivell laboral (contracte com a tècnic/a sanitària), n'assumeixen la responsabilitat i les possibles conseqüències a títol individual.

Argumentació normativa

Com s'ha pogut comprovar, dins les funcions del personal docent no hi ha la de l'administració de medicació, sobretot quan per la seva complexitat supera l'àmbit del que podríem anomenar "primers auxilis", que també requereixen una formació específica.

No obstant això, la interpretació jurisprudencial dels articles 1902 i 1903 del Codi Civil estableix que, des que l'alumnat entra en les dependències del centre docent fins que l'abandona per haver conclòs l'activitat escolar, queda subjecte a la vigilància del professorat, i aquesta obligació comporta per a aquests últims el deure d'actuar amb "la diligència d'un bon pare de família", expressió jurídica que no implica que els centres docents tinguin les mateixes obligacions que les famílies dels menors.

Qualsevol docent ha de tenir clar que d'acord amb el deure de socors, la seva responsabilitat se centra a actuar ràpidament d'acord amb els seus coneixements i titulació, de manera que no se li pot exigir més responsabilitat que la que s'exigiria a un bon pare de família, d'acord amb els protocols establerts. El problema és actuar amb la bona voluntat i causar un perjudici per manca de perícia o experiència, i no entendre que aquestes funcions no corresponen al personal del centre educatiu, que no està qualificat.

- Codi Civil arts.1902,1903 i 1904

Artículo 1902 El que por acción u omisión causa daño a otro, interviniendo culpa o negligencia, está obligado a reparar el daño causado.

Perquè sorgeixi la responsabilitat extracontractual cal que concorri l'existència de:

- Acció o omissió imputable al seu autor, no tractant-se d'un cas fortuït.
- Dany o perjudici causat.
- Relació de causalitat entre l'acció o omissió i el dany produït.
- Culpa o negligència de l'autor del dany.

Artículo 1903

La obligación que impone el artículo anterior es exigible, no sólo por los actos u omisiones propios, sino por los de aquellas personas de quienes se debe responder.

Los padres son responsables de los daños causados por los hijos que se encuentren bajo su guarda.

Los tutores lo son de los perjuicios causados por los menores o incapacitados que están bajo su autoridad y habitan en su compañía.

Lo son igualmente los dueños o directores de un establecimiento o empresa respecto de los perjuicios causados por sus dependientes en el servicio de los ramos en que los tuvieran empleados, o con ocasión de sus funciones.

Las personas o entidades que sean titulares de un centro docente de enseñanza no superior responderán por los daños y perjuicios que causen sus alumnos menores de edad durante los períodos de tiempo en que los mismos se hallen bajo el control o vigilancia del profesorado del centro, desarrollando actividades escolares o extraescolares y complementarias.

La responsabilidad de que trata este artículo cesará cuando las personas en él mencionadas prueben que emplearon toda la diligencia de un buen padre de familia para prevenir el daño.

Els titulars dels centres docents són els que han d'adoptar les corresponents mesures organitzatives. De manera directa no responen els professors concrets dels danys ocasionats pels seus alumnes menors d'edat durant el temps que estiguin sota la seva custòdia, sinó el titular del centre. El centre sempre podrà revertir part de la responsabilitat en els i les docents (acció de retorn), però només en cas que hi hagi dol o culpa greu per part d'aquests.

Evidentment i d'acord amb la redacció de l'article, la responsabilitat s'estén durant les hores de classe, els esplais, el menjador, les activitats extraescolars, les visites fora del centre i fins i tot en el transport escolar en cas de se n'encarregui el mateix centre. Encara que en principi no existeix responsabilitat civil en els dies no lectius, sí que n'hi ha en cas que es realitzi alguna activitat programada pel centre.

Artículo 1904

El que paga el daño causado por sus dependientes puede repetir de éstos lo que hubiese satisfecho. **Cuando se trate de centros docentes de enseñanza no superior, sus titulares podrán exigir de los**

profesores las cantidades satisfechas, si hubiesen incurrido en dolo o culpa grave en el ejercicio de sus funciones que fuesen causa del daño.

La culpa o negligència suposa una conducta voluntària, és a dir, tot i que el personal dels centres, ja siguin docents o laborals, no volen causar danys als alumnes, els havien d'haver previst. En aquest cas la culpa rau en la manca de diligència o previsió. Per tant, el possible dany causat ha d'atribuir-se més a la manca de vigilància de la persona que queda com a responsable que no pas al mateix autor material, el que s'anomena *culpa in vigilando*.

En el cas dels centres públics, l'art.36.2 de la Llei 40/2015 de règim jurídic del sector públic estableix:

La Administración correspondiente, cuando hubiere indemnizado a los lesionados, exigirá de oficio en vía administrativa de sus autoridades y demás personal a su servicio la responsabilidad en que hubieran incurrido por dolo, o culpa o negligencia graves, previa instrucción del correspondiente procedimiento.

Para la exigencia de dicha responsabilidad y, en su caso, para su cuantificación, se ponderarán, entre otros, los siguientes criterios: el resultado dañoso producido, el grado de culpabilidad, la responsabilidad profesional del personal al servicio de las Administraciones públicas y su relación con la producción del resultado dañoso.

Sobre aquesta qüestió, al fonament de dret cinquè la Sentència 258/2014 de 7 d'abril del Tribunal Superior de Justícia Catalunya Sala Contenciosa Administrativa, sec. 4a, rec. 903/2011, s'hi afirma:

...En definitiva para que el daño concreto producido por el funcionamiento del servicio a uno o varios particulares sea antijurídico basta con que **el riesgo inherente a su utilización haya rebasado los límites impuestos por los estándares de seguridad exigibles conforme a la conciencia social**. No existirá en este último caso deber alguno del perjudicado de soportar el menoscabo y, consiguientemente, la obligación de resarcir el daño o perjuicio causado por la actividad administrativa será a ella imputable.

- Síndic de Greuges de Navarra

<http://www.defensornavarra.com/index.php/es/Resoluciones/2007-2012/2011/Resolucion-40-2011-del-Defensor-del-Pueblo-de-Navarra-por-la-que-se-resuelve-la-queja-formulada-por-don>

Resolució 40/2011 del Defensor del Pueblo de Navarra sobre una queixa d'una persona funcionària de l'Administració i cuidadora com a professió.

Síntesi:

- En representació de 18 cuidadors, una treballadora expressa la seva queixa pel fet d'haver de realitzar tasques sanitàries que no són en cap cas contemplades en el seu contracte de treball ni en la seva categoria professional.
- El Defensor del Pueblo reconeix la necessitat de les cures per part dels alumnes, reconeix la manca de formació i titulació necessàries dels treballadors i treballadores i en responsabilitza l'Administració, que és qui contracta aquestes persones.
- El Defensor del Pueblo resol que l'alumnat ha de ser atès per persones qualificades i amb prou coneixements teòrics i pràctics i que es revisin les condicions de les noves contractacions a fi d'establir quines qualificacions han de tenir, sense que això vagi en detriment de les persones actualment contractades.

- TSJ Galícia

EDJ 2012/167581, sala de lo Contencioso-Administrativo, sec 1ª, S 18-7-2012, nº 1020/2012, rec. 127/2012

Síntesi:

- Uns pares presenten un recurs perquè entenen que el seu fill està discriminat al centre escolar pel fet de no tenir personal sanitari que pugui atendre la diabetis que pateix.
- Se'ls ofereix un recurs específic no sanitari, que rebutgen pel fet que la diabetis del seu fill és greu
- Es demana un informe al Servei d'Endocrinologia de la sanitat pública, el qual reconeix la necessitat d'informar adequadament els pares i també recomana un ATS en els centres on hi hagi alumnat amb diabetis.

- Llistat normatiu de l'Estat espanyol

Codi Civil

Codi Penal

Llei general de la Seguretat Social, Llei 8/2015

Llei 21/2000 de drets del pacient

Reial decret 945/2015 de prescripció de medicaments infermeria

Llei 31/1995 de prevenció de riscos laborals

Llei orgànica 2/2006 d' Educació

Llei 12/2009 d'educació de Catalunya

Llei de l'estatut bàsic de l'empleat públic, RDL 5/2015

Decret legislatiu 1/1997

Estatut dels treballadors, RDL 2/2015

VI Conveni únic del personal laboral de la Generalitat de Catalunya

Conclusions finals

- Cap llei ni normativa recull l'obligatorietat de realitzar tasques sanitàries amb personal no sanitari més enllà dels primers auxilis en cas d'accident (denegació d'auxili).
- La responsabilitat de protecció de l'alumnat de Catalunya és del Departament d'Ensenyament, que ha de posar-hi els recursos necessaris. No la pot delegar en persones no qualificades ni amb coneixements insuficients, la qual cosa és una irresponsabilitat per part seva.
- El Departament d'Ensenyament ha de ser conscient que està atorgant una responsabilitat a les direccions dels centres i aquests, al seu torn, als treballadors, sense que els criteris d'aquestes assignacions siguin objectivament tècniques ni determinades.
- El Departament d'Ensenyament està obligat a informar de l'assumpció de les responsabilitats derivades del document d'instruccions d'inici de curs sobre l'administració de medicaments i tractament de les malalties cròniques.
- Caldrà fer noves avaluacions de riscos per a cada lloc de treball, donat que els i les professionals de l'ensenyament han canviat les tasques generals per a les quals el seu lloc ja està avaluat (documents de prevenció de riscos a la intranet del Departament).
- Es pot judicialitzar tota aquesta problemàtica (Navarra, Galícia...) o s'hi pot consensuar una sortida per obtenir tot el suport sanitari necessari abans que no passi una desgràcia.
- No queda clar en quines circumstàncies pot ser denunciat un professional i quina cobertura jurídica real del Departament d'Ensenyament tindria. Tampoc no queda clar si es tractaria d'un cas d'interessos contraposats i de si l'assegurança actual cobreix aquests casos.
- S'hauria d'aclarir quina assistència psicològica tindria un professional en cas d'errada o accident amb conseqüències en la salut de l'alumne.
- Per atendre urgències el personal hauria de tenir coneixements de primers auxilis. Caldria, doncs, una formació que el nostre sindicat fa molt anys que demana.
- Amb el nou Decret d'inclusiva molt alumnat amb necessitats específiques s'incorporarà a centres ordinaris i no hi ha cap garantia d'atenció sanitària adequada.

Demanem que:

- Tal com es regula per llei, s'assigni personal tècnic sanitari, contractat pel Departament d'Ensenyament, per a les tasques de cura i administració de medicaments a l'alumnat.
- S'estableixi un acord de col·laboració amb Salut de manera que personal sanitari del CAP o centre hospitalari més proper a un centre educatiu en pugui atendre les necessitats sanitàries.
- S'estableixi un protocol clar, concret i que contempli tots els casos en un sol document, especialment tot el que fa referència al Decret d'inclusiva.
- S'estableixi la pràctica de trucar sempre al 112 en cas d'urgència.
- S'estableixi un referent sanitari/coordinador/a d'infermeria per a tots els centres.

Atentament,

USTEC-STEs (IAC)
Ronda Universitat, 29 5è
08007 Barcelona